

Elkanoren bigarren bidaia eta heriotza

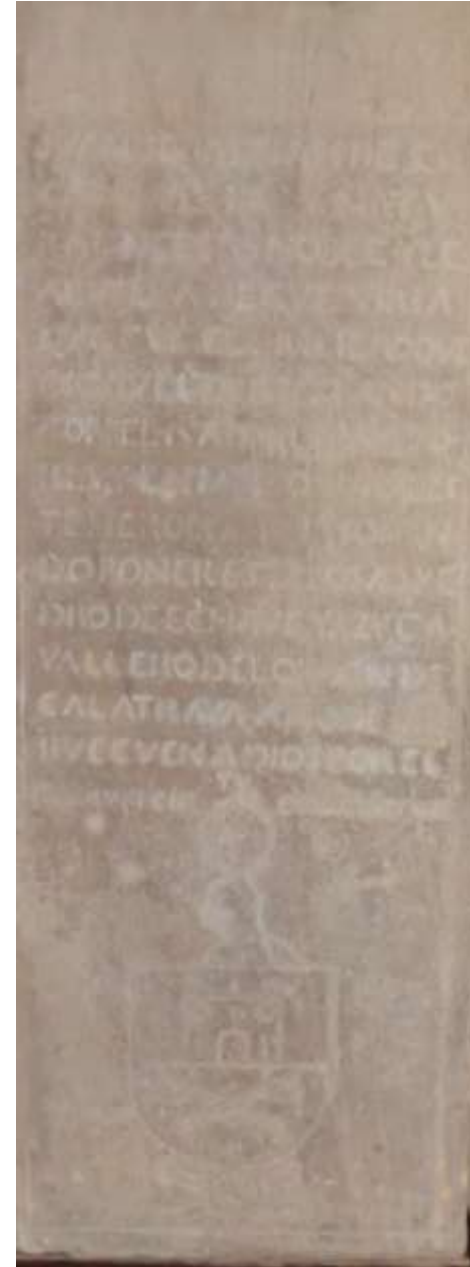
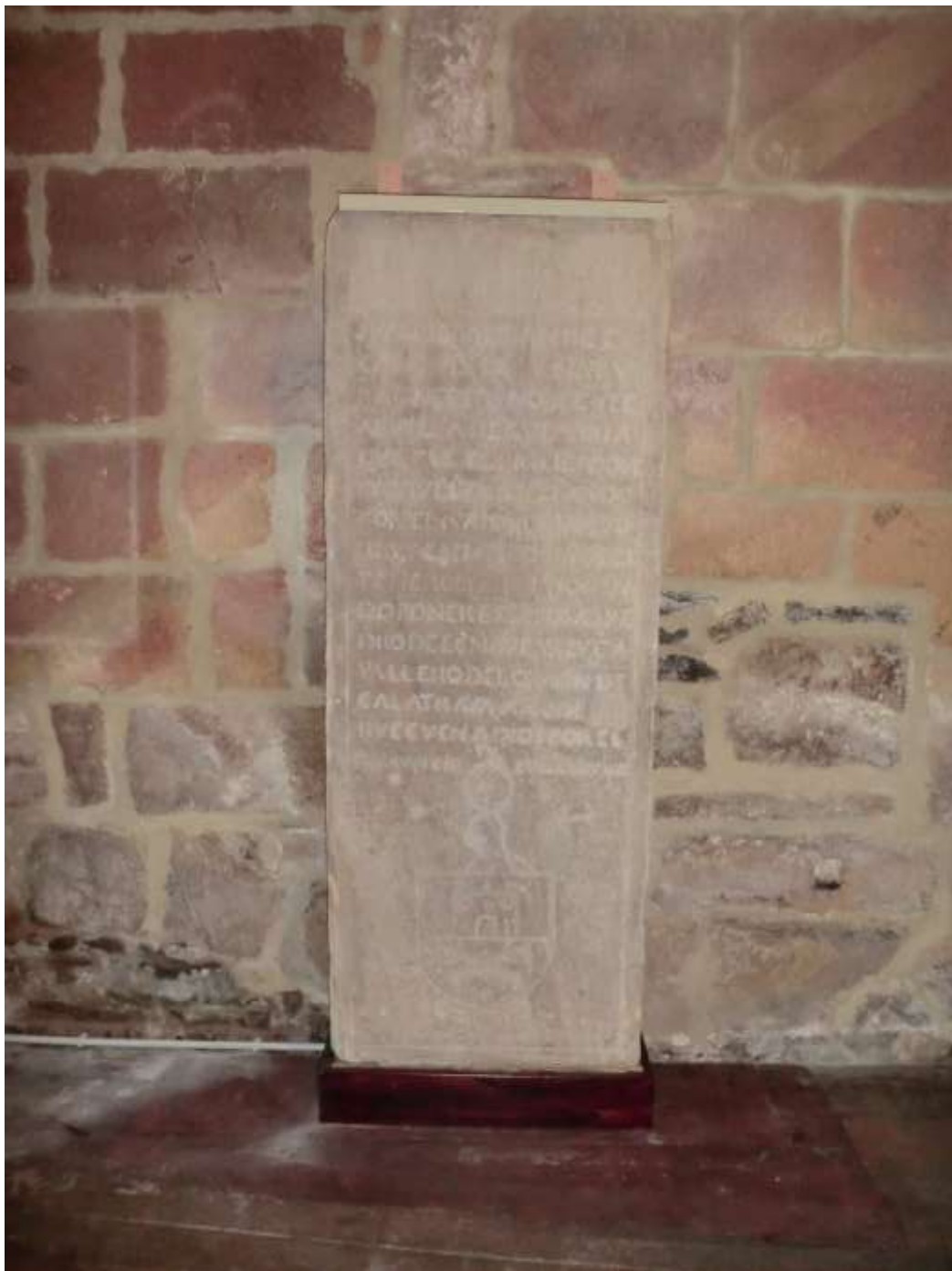
Xabier Alberdi
Lonbide
Euskal Itsas Museoa
Albaola

Berriz ere Elkano

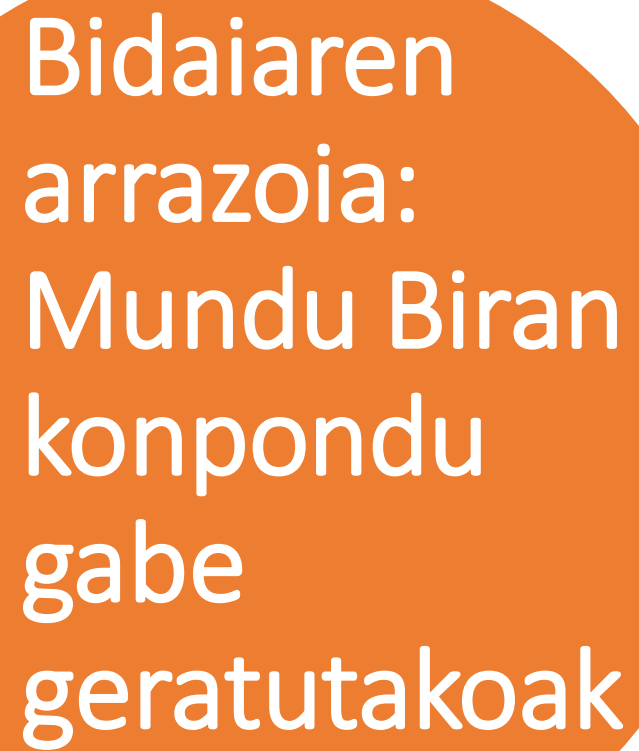
- Loaisa-Elkano espedizioa (1525-1536) zeharo ezezaguna.
- Lehen Mundu Biraren itzala.
- Elkanoren heriotzaren itzala.

JUAN SEVASTIAN DE EL-
CANO. VECINO Y NATU-
RAL DE ESTA NOBLE Y LE-
AL VILLA DE GUETARIA.
QUE FUE EL PRIMERO QUE
DIO BUELTA AL MUNDO
CON EL NABIO LA VICTO-
RIA. Y EN MEMORIA DE ES-
TE HEROE Y ANIMOSO MAN-
DO PONER ESTA LOSA D. PE-
DRO DE ECHAVE Y AZU. CA-
VALLERO DEL ORDEN DE
CALATRAVA, AÑO DE 1671.
RUEGUEN A DIOS POR EL.

TU

PRIMUM CIR- CUMDEDISTIME

Bidaiaren
arrazoia:
Mundu Biran
konpondu
gabe
geratutakoak

-
- Lehen Mundu Bira egin beharraren arrazoia.
  - Moluketarako bidea aurkitu beharra.
  - Konpondu gabeko arazo nagusia: Itzulbide edo “Tornaviaje”-a.

Elkanoren irizpideen arabera prestatutako espedizioa

- A Coruñaako Espezieria Kontratazio Etxearen sorrera.
- Espedizioaren itsasbidearen zehaztea.
- Konpondu gabeko arazo nagusia: Itzulbide edo “Tornaviaje”-a.
- Ontzi teknologia egokiaren sorrera: **Santa María de la Victoria** (350 t), **Sancti Spiritus** (200 t), **Anunciada** (170 t), **San Gabriel** (130 t), **Santa María del Parral** (80 t), **San Lesmes** (80 t) eta **Santiago** (50 t).
- Tripulazio egokia kontratatzea: Martin Perez (pilotoa, Santa María de la Victorian 1526an), Ochoa Martinez (Nueva Españan 1526an), Anton Martin (pilotoa, Santa María del Parralen), Santiago de Gebara (Nueva Españan 1526an), Esteban Mutio (Tidoren 1526an).

Espedizioa Elkanoren gidaritzapean

- 1525-VII-25: Coruñan espedizioaren hasiera.
- 1525-VIII-2/14: Gomeran –Kanariar Uharteak- geldialdia.
- 1525-X-20/XI-3: San Mateo uhartean –Annobon- geldialdia.
- 1525-XII-4: Brasilgo kostaldera iristea.
- 1526-I-18/20: Puerto Santa Cruz-en geldialdia.
- 1526-I-24: Virgenes lurmuturrean ontziak ekaitz gogor batek harrapatuak:
  - Sancti Spiritus, Elkano eta Urdaneta barruan zituela, enkailo geratu eta gero hondoratu egin zen.
  - San Lesmes hegoalderantz arrastaka eramana. Hornos lurmuturra aurkitzen du.
  - Anunciada Esperantza Oneko Muturreranzko bidean ihes egin eta galdu egin zen.
  - San Gabrieleke Espainiaranzko bidean ihes egin zuen.
  - Kalte larriak jasandako gainontzeko ontziak Puerto Santa Cruzera itzulera.

Espedizioa Elkanoren gidaritzapean

- 1526-II-13/III-29: Puerto Santa Cruzen bigarren geldialdia.
- 1527-V-28: San Gabriel Baionara –Galizia- itzuli zen.
- 1526-V-26: Magallaes itsasartearen zeharkaldiaren amaiera.
- 1526-VI-1: Ontziak behin betiko sakabanatu zituen denborale latza.
- 1526-VII-25: Tehuantepec-en –Oaxaca, Mexiko- Santiago Gebararen agindupeko Santiago patatxaren lehorreratzea.
- 1526-VII-26: Juan Sebastian Elkanoren testamentuaren idazketa.
- 1526-VIII-4: Juan Sebastian Elkanoren heriotza, Garcia Jofre de Loaisa hil eta bost egunera.

Elkanoren heriotza

- Data.
- Arrazoiak.
- Ondorioak.
- Ondorengotza.

Espedizioa Elkano gabe

- Santa Maria del Parraleko matxinatutako tripulazioa Sangihe uhartean lehorreratu ondoren ontziaren hondoraketa.
- 1526-X-8/15: Bisliq-en –Mindanao uhartea, Filipinak-, geldialdia.
- 1527-I-1: Tidorera iritsi eta bertako erregearekin, portugaldarren aliatua zen Ternateko erregearen aurkako itunaren sinatzea. Gotorlekuaren eraikuntza.
- 1527-III-25: Santa Maria de la Victoria ontziaren hondoratzea.
- 1528-III-30: Alvaro de Saavedraren Florida ontziaren lehorreratzea.
- 1529-X-28: Portugaldarrek Tidoreko gotorlekua eta faktoria bereganatzea.
- 1534-I: Urdaneta eta Macias del Poyo izan ezik, bizirik zirauten gainontzeko 15 lagunek portugaldarrei amore ematea.
- 1535-II: Urdaneta eta Macias del Poyo Cochineran -Indiararamatea.
- 1536-I-12: Cochinen ontzi portugaldar batean itsasoratzea, bidean hilko zituzten beldurrez.
- 1536-VI-25: Urdaneta Lisboara iristea.

Epilogoia: Urdanetaren ekarpena

- **Andres de Urdaneta** (Ordizia, 1508 – Mexico, 1568)
- **Asiako nabigazio ozeanikoaren ikasketa:**
  - Tidoreko agintariek harremanak sendotzea.
  - Indonesiako nabigazio-tekniken ikaskuntza.
  - Indonesiako ontzigitza-tekniken ezagutza.
  - Akatsetatik ikasten: Álvaro de Saavedra Cerón-en (1527-1529) eta Ruy López de Villalobos-en (1542-1544) espedizioak.
- **Mundu-mailako ozeano-nabigazioaren konponbide teorikoa (1553-1559).**
- **Mundu-mailako ozeano-nabigazioaren konponbide praktikoa (1564-1565).**

PLAN
de la Plaza de
MANILA
y parte de sus Arrabales
*Levantado con
toda diligencia el
Año 16.*

A. M. Del'Alonso

Escala de Los Reyes Castellanos

